

SÖDRA ROSLAGENS MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSKONTOR
Miljö-och hälsoskyddschef
Simon Bergroth

KOMMUNSTYRELSEN
2025-09-22

Svar på remiss: Ny kontrollorganisation i livsmedelskedjan

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att överlämna yttrande daterat den 29 augusti 2025 till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet som sitt svar på remiss En översyn av kontrollorganisation och finansieringen av kontroll i livsmedelskedjan för att förenkla för företag.

Sammanfattning

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet har remitterat *En översyn av kontrollorganisation och finansieringen av kontroll i livsmedelskedjan för att förenkla för företag*. I utredningen föreslås att ansvarsvaret för den offentliga kontrollen inom livsmedelsområdet ska centraliseras till Livsmedelsverket. Reformen föreslås träda i kraft den 1 januari 2028.

Av utredningen framgår att de utmaningar som ett förstatligande av livsmedelskontrollen skulle innebära inte beaktats i tillräcklig utsträckning. Det är dessutom osäkert om reformen verkligen skulle leda till en förenkling för företagen eller en mer effektiv och likvärdig livsmedelskontroll. Alternativa och mer kostnadseffektiva reformer, som till exempel en ökad samverkan mellan dagens kommunala myndigheter, som skulle kunna uppnå syftet med att förbättra livsmedelskontrollen har inte analyserats i tillräcklig utsträckning.

Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd behandlar ärendet vid sitt sammanträde den 17 september 2025.

Ärendet

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet har remitterat en utredning som innehåller förslag på att överföra ansvaret för livsmedelskontrollen från kommunerna till Livsmedelsverket.

Utredningens förslag

Utredningen har genomförts för med syftet att se över kontrollen av livsmedel, foder och djurskydd samt föreslå ändrad ansvarsfördelning, finansiering och stöd till företag. Syftet är en effektivare kontroll och stärkt konkurrenskraft i livsmedelskedjan.

Av utredningen framgår att dagens kontrollorganisation med cirka 270 myndigheter är komplex och ineffektiv. Många kommunala myndigheter är små och sårbara, vilket påverkar likvärdighet, robusthet och avgiftsnivåer negativt. I utredningen föreslås därför att ansvaret för livsmedelskontrollen flyttas från kommuner och länsstyrelser till Livsmedelsverket. För foder och animaliska biprodukter föreslås Jordbruksverket ta över ansvaret. Ett alternativ med ökad samverkan mellan kommunerna förordas inte, eftersom det inte anses lösa de identifierade problemen.

Reformen föreslås träda i kraft den 1 januari 2028. Finansieringsmodellen föreslås i huvudsak vara oförändrad, men vissa kontrollavgifter ska sänkas eller tas bort för att stärka konkurrenskraften. Utredningen föreslår även ökad samverkan mellan kontrollmyndigheter samt förbättrad rådgivning och dialog med företag inom livsmedelskedjan.

Konsekvenser av förslaget

Den sammantaget största konsekvensen av utredningens förslag är att ansvaret för livsmedelskontroll flyttas från kommunerna och länsstyrelserna till Livsmedelsverket. För Täby kommuns del innebär det att kontakterna och dialogen med och kunskapen om livsmedelsföretagarna i kommunen minskar. Täby tappar även kompetens som kan nyttjas inom bland annat kris- och beredskapsarbete.

För Livsmedelsverket innebär detta en omfattande förändring i form av en ny kontrollorganisation och en utökning av verksamheten där nya kontrollenheter behöver etableras runt om i landet för på att säkerställa närvaro och tillräcklig kontrollkapacitet.

Täby kommun har idag, tillsammans med Vaxholms stad, organiserat livsmedelskontrollen till den gemensamma nämnden Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd. Genom samverkansavtal utför nämnden dessutom livsmedelskontroll även i Norrtälje kommun och Vallentuna kommun. Om reformen genomförs kommer den verksamheten successivt att behöva avvecklas under 2027.

Utredningen bedömer att förslaget kommer att leda till ökade kostnader för staten på cirka 130 mnkr per år för att täcka Livsmedelsverkets nya uppdrag. Utöver detta kommer reformen att kräva ett omfattande förberedelsearbete, framför allt under 2026 och 2027, för att den nya organisationen ska kunna träda i kraft den 1 januari 2028. Det gäller både praktisk överföring av uppgifter och personal, samt att säkerställa en fungerande nationell struktur med tillräcklig kompetens och närvaro i hela landet.

Ekonomiska överväganden

Täby kommuns kostnader för den livsmedelskontroll som Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd bedriver uppgår idag till ca 3 300 tkr. Finansieringen sker till 75% med tillsyns- och provningsavgifter.

Utredningen föreslår inga egentliga förändringar av livsmedelskontrollens nuvarande finansieringsmodell. Livsmedelsföretagarnas kostnader för livsmedelskontrollen i Täby kommun förväntas öka med ca 1 300 kronor per kontrolltillfälle om förslaget genomförs på grund av Livsmedelsverkets högre timavgift.

Ett genomförande av förslaget innebär ett minskat resursbehov på drygt tre årsarbeten för Täby kommun. Förändringen kommer dock sammantaget inte leda till en faktisk kostnadsbesparing då synergivinster och stordriftsfördelar inom Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnds verksamhet minskar om ansvaret för livsmedelskontrollen förs över till Livsmedelsverket.

Katarina Kämpe
Kommundirektör

Ann-Charlotte Mann
Chef Verksamhetsstöd och utveckling

Bilagor

1. Yttrande, daterat den 29 augusti 2025.
2. Tjänsteutlåtande från Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd, daterat den 29 augusti 2025.
3. Protokollsutdrag från Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd

Expedieras

Miljö- och hälsoskyddschef Simon Bergroth för vidare expediering till
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet